

Oppfølging av Regionale miljøkrav i Indre Østfold

11.2.2026

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

Arealfordeling Indre Østfold kommune

Fulldyrket areal, 28,4%:	~ 225 000 daa
Grovfôr:	~ 29 900 daa
Korn:	~ 189 200 daa
Potet:	~ 890 daa
Grønnsaker:	~ 700 daa
Frukt og bær:	~ 700 daa
Innmarksbeite, 1,6 %:	~ 12 600 daa
Skog, 57,2%:	~ 453 100 daa
Bebyggelse og annet, 12,7%:	~ 100 800 daa
Totalt:	~ 792 000 daa

*Kilde: Arealressurskart AR5, årsversjon 2024, NIBIO.
Produksjonstilskudd 2024, Landbruksdirektoratet*

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

Utgangspunkt

- Under marin grense: 95,7% mineraljord, hvorav størst andel siltig mellomleire.
- Ca. 80 % av vassdragene i moderat, dårlig eller svært dårlig økologisk tilstand
- Ravinelandskap
- Bakkeplanering og retting av elveløp

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

Produksjonstilskudd og RMP-tilskudd 2025

PT: **542** godkjente – 55 foretak til kontroll

RMP: **492** godkjente – 25 foretak til kontroll

= RMP-oppslutning: 90,7%

Slår sammen kontrollene der det er hensiktsmessig:

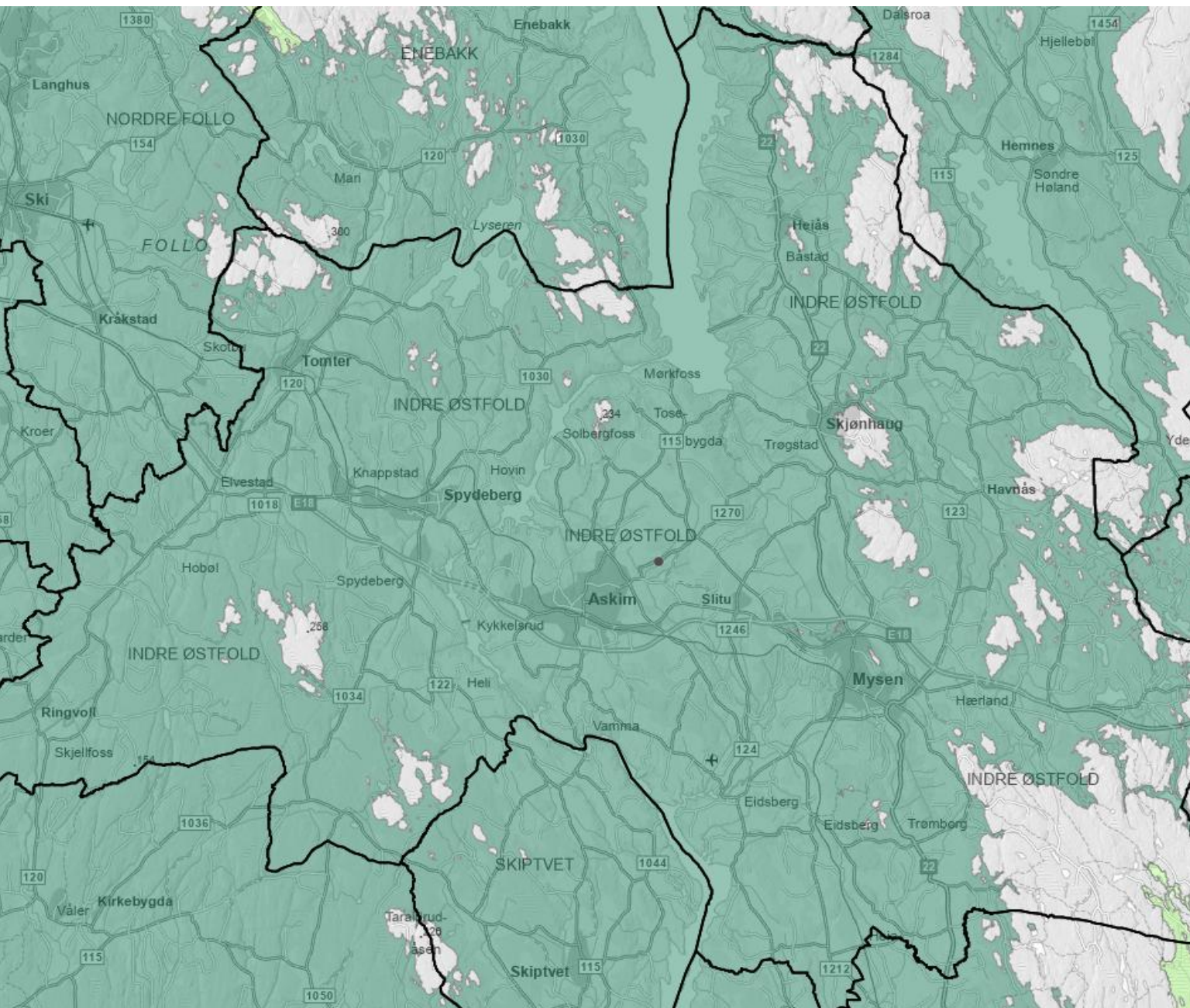
55 foretak kontrollert, hvorav **26** kontrollert spesielt for regionale miljøkrav

Landbrukskontoret i IØK: 8,6 årsverk + innleid hjelp.

Tilskuddsforvaltning i IØK – 7 personer er «innom», hvorav 3 følger spesielt opp regionale miljøkrav.

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Miljøkravsone 2 (mørk grønn farge i kartet)

1. Det skal ikke jordarbeides nærmere enn to meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp.
2. Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved jordarbeiding på arealer med overflateavrenning til dråget, skal drågene ha minst 6 meter permanent grasdekke.
3. Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord.
4. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten. På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være 6 meter varig vegetasjon i tillegg til 2 meter vegetasjonssone.
5. Fulldyrka mark med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av miljøkrav 2, 3 og 4. For å sikre god etablering av høstvekster etter lett høstharving, må de sås senest innen 20. september.
6. Minst 60 % av foretakets fulldyrkede areal skal overvintre med plantedekke tilsvarende stubb, gras, direktesådd fangvekst eller direktesådd høstkorn. Lett høstharving tillates likevel til høstkorn eller høstoljevekster. For å sikre god etablering av høstvekster etter lett høstharving, må de sås senest innen 20. september. Arealer som båndlegges av krav 2, 3, 4 og 5 inngår i 60 % av foretakets fulldyrkede areal.

Erfaringer med regionale miljøkrav

1999 – Vannområde Morsa pilotvannområde

2005 - miljøkrav i Vansjø-Hobølvassdraget

2011 - Vannområde Glomma sør, store deler av kommunen, med unntak av Øyeren

2023 – Regionale miljøkrav i hele kommunen

Likt for alle = enklere informasjon

Mange har endret driftsopplegg – noen har resignert.

2025/2026: ca. 74% av kornarealet (inkl. direktesådd: 78%)

Liten tvil om at tiltak har effekt på vannkvalitet!

Badevannskvalitet i Vansjø og reproduserende elvemusling i Hobølelva.

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Oppfølging av regionale miljøkrav

For å være i forkant:

- Informasjonsmøte hver vår (og ofte høst)
- Veiledningstilbud en til en før søknadsfrist
- Ekstra fokus i Landbruksinfo før våronn og september/oktober.
 - Oversettelse av miljøkravene og huskelister
- Åpen telefonlinje
- Dialog med næringa via fellesutvalget for 5 bondelag
- God lokalkunnskap
- Søknadsskjema for dispensasjon fra miljøkrav pkt. 5 og 6

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Kontroll regionale miljøkrav

- Utplukk til kontroll:
 - Områdebasert - alle foretak innenfor et til to vassdrag.
 - Observasjoner gjennom vekstsesongen
 - Observasjoner fra året før
 - Tolkning av RMP-søknad
- Kombinerer kart, flyfoto og fysisk kontroll
- Setter av 2-3 hele dager til områdekontrollene
- Sender ut varsel om at vi kommer, tilbyr søker å være med.
- 3 personer – en sjåfør, en observatør og en kart- og søknadstolker.

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Kontrolldag #2/2025, 14. november

Produksjonstilskudd - PT:

Hovedtema for kontroll: At ansatt anslå drøye og et trev om 2 meters karteina mot vassdrag med årsåker vassføring 8-6 blir overfylt.			
Skjeddsm	Omsett	Skjeddsm anslå i ØST	Har er kontrollert og forsett? Konklusjon
2018-02/01 Tot. 144 daa	144 daa	143 daa	Skjeddsmen fulldyrka anslå er totalt 144 daa, men ut fra flyfoto ser det ut til at 1 daa ikke har vært i drift på noen år. 1 daa må fjerne i 2025. Fulldyrka anslå ute av drift. Vassdragsgruppe bygg redusere med 1 daa. Krever om minimum 2 meters karteina mot vassdrag med årsåker vassføring ser ut til å være overfylt.
2018-02/01 Tot. 237 daa	237 daa	237 daa	Krever om minimum 2 meters karteina mot vassdrag med årsåker vassføring ser ut til å være overfylt.
2018-02/03 Tot. 20 daa	20 daa	20 daa	Ingen vassdrag i tilknytning til anslå.
2018-02/04 Tot. 247 daa	247 daa	240 daa	Skjeddsmen fulldyrka anslå er totalt 247 daa, men ut fra flyfoto ser det ut til at flere areal områder på skjeddsmen ikke har vært i drift de siste årene. Det dreier seg om 7 arealer 7 daa, som må

Etterarbeid

Egenlaget kontrollskjema med alle ordningene som er kontrollert

- Oppsummering av søknad og funn
- Konklusjon
- Sendes til elektronisk signering

Ved brudd:

- Varsle om mulig vedtak om brudd, og mulighet til uttalelse
- Fatte vedtak om brudd
- Vurdere avkorting etter § 11 i PT-forskriften
 - Oftest advarsel
 - Avkorting ved klare brudd

			Terne i 2024 2025. Fulldyrka anslå ute av drift. Vassdragsgruppe bygg redusere med 7 daa. Krever om minimum 2 meters karteina mot vassdrag med årsåker vassføring ser ut til å være overfylt.
2018-02/01 Tot. 374 daa	374 daa	374 daa	Arbeidshver mot en grunn i år (ca 380 m) og en liten bekk i anslå (ca 380 m). Vi vurderer grunnfyllingen som vassdrag med årsåker vassføring, men der ikke bekk i anslå er i drift. Vi vurderer at det kan være vassdrag med årsåker vassføring. Vi har imidlertid ikke har målt vassdrag med årsåker vassføring, og på et der ikke normalvassdrag. Derfor er vi usikker på det der er minst 2 meter normalvassdrag mark og vann ved normalvassdrag, selv om det ser ut å være anslå ut på flyfoto. 5 daa av anslå er gress, ikke korn – vassdragsgruppe bygg redusere med 5 daa. Krever om minimum 2 meters karteina mot vassdrag med årsåker vassføring er overfylt under full.
2018-02/03 Tot. 119 daa	119 daa	119 daa	7 daa er gress, ikke korn. Vassdragsgruppe bygg redusere med 7 daa. Ingen vassdrag i tilknytning til anslå.
2018-02/07 Tot. 91 daa	91 daa	91 daa	Krever om minimum 2 meters karteina mot vassdrag med årsåker vassføring ser ut til å være overfylt.

2018-02/02 Tot. 279 daa	280 daa 19 daa kornmarkarbeide	280 daa 19 daa kornmarkarbeide	11 daa er gress, ikke korn – vassdragsgruppe bygg redusere med 11 daa. 19 daa kornmarkarbeide.
2018-04/01 Tot. 4 daa	4 daa	4 daa	Ingen vassdrag i tilknytning til anslå.
2018-04/01/01 Tot. 11 daa	11 daa kornmarkarbeide	11 daa kornmarkarbeide	Alt det ingen vassdrag i tilknytning til anslå.
2018-04/01/01 Tot. 340 daa	340 daa	337 daa	Skjeddsmen fulldyrka anslå er totalt 340 daa, men ut fra flyfoto ser det ut til at 3 daa er utleide land som ikke har vært i drift i jordbruksproduksjon de siste årene. Det dreier seg om 3 daa, som må fjerne i 2025. Fulldyrka anslå ute av drift. Kornmarkarbeide redusere i 2025. Vassdragsgruppe bygg.
2018-04/01/02 Tot. 138 daa	138 daa	138 daa	Krever om minimum 2 meters karteina mot vassdrag med årsåker vassføring ser ut til å være overfylt.
2018-04/01/01 Tot. 211 daa	211 daa	211 daa	Arbeidshver ca 360 m etersdige lange vassdrag. Skien der ikke var normalvassdrag ved kontrolltidspunktet, er ikke vassdrag med jordbruksproduksjon og vann i drift. Vi har derfor usikkerhet på det der er minst 2 meter normalvassdrag mark og vann ved normalvassdrag, selv om det ser ut å være anslå ut på flyfoto. Krever om minimum 2 meters karteina mot vassdrag med årsåker vassføring er overfylt under full.
2018-04/01/02 Tot. 37 daa	37 daa	37 daa	Arbeidshver ca 130 meter etersdige lange vassdrag. Skien der ikke var normalvassdrag ved kontrolltidspunktet, er ikke vassdrag med jordbruksproduksjon og vann i drift. Vi har derfor usikkerhet på det der er minst 2 meter normalvassdrag mark og vann ved normalvassdrag, selv om det ser ut å være anslå ut på flyfoto.

